

„No ne, počkejte, pane Štyrský, ...“ aneb vzpomínka na pana Kuchaře, kterého jsem měl rád
(Daniel Styrský)

Když byl kardinál Joseph Ratzinger zvolen papežem (přijal jméno Benedikt XVI.) a když jsem jej poprvé uviděl při požehnání Urbi et orbi v televizi, řekl jsem si: „Ale to je přece pan Kuchař!“ A začal jsem vzpomínat. Bylo to..., ano, skoro před čtvrt stoletím. Někdy v roce 1990. Klub LABDA již byl řádným občanským sdružením a z xeroxovaného bulletinu se staly LAMBDA noviny. Ty pak bylo třeba rozesílat předplatitelům. A protože jich bylo poměrně dost a přibývali řadou geometrickou, dostal jsem jako ekonom čili hospodář LAMBDA kontakt na pana M. Kuchaře, který se nabídl, že nám pomůže s evidencí abonentů a s rozesíláním prvních G/L novin.

Bydlel v dvouletkovém domě na Praze 9 nedaleko vysokoškolských kolejí Jarov. A tak jsem u něj strávil několik letních víkendů a společně jsme sepisovali a zakládali kartotéční lístky předplatitelů (počítače byly tehdy vzácné), zaznamenávali jsme zaplacené částky, noviny jsme vkládali do obálek a ty jsme pak odnášeli na poštu.

I když byl mezi námi věkový rozdíl přibližně 40 let, sblížili jsme se. Pan Kuchař byl noblesní. Vždy pěkně upravený, v obličeji lehce narůžovělý, pečlivě oholený, kratší bílé vlasy učesané. Svůj dvoupokojový byt měl uklizený do posledního smítka. Nikdy mně nenabídl tykání, a byť mezi „našinci“ nebývá vykání při bližším seznámení obvyklé, u pana Kuchaře jsem si tykání nedokázal představit. Také mně vůbec nevadilo, že trošku komolil mé příjmení (jindy druhé okamžitě opravuji, ale u něj jsem si netroufl). Skoro každou větu pak začínal slovy „No ne, počkejte, pane Štyrský, to je...“

A tak jsme evidovali, zalepovali a rozesílali. Pak noviny LAMBDA nahradila SOHO revue dostupná v novinových stáncích, avšak s panem Kuchařem jsme se scházeli dál. Vždy jednou za dva až tři měsíce, a to především v jeho čistounkém bytě, protože já tehdy bydlel v Břevnově a pro něj bylo vzhledem k věku příjemnější, když jsem přijel za ním. V každém patře domu, kde bydlel, visela karta s papírovými „hodinami“, které ukazovaly, na kterou partaj připadá úklid. Myslím, že to byl páně Kuchařův nápad.

Probrali jsme toho neurekom čili veľa. Já seděl u stolu, on obvykle v křesle. K večeři připravil párky, které servíroval na porcelánových talířcích, vždy s příbory a se skleničkou piva. Někdy také upekł buchtu. Já jsem mu zase přinesl balíček kávy nebo něco sladkého. Víím, že pocházel z východních Čech, a to z kraje Němcové, Jiráska a bratří Čapků, což mně bylo milé, neboť je to kraj mých rodičů a prarodičů. Mluvil velmi dobře německy a za Druhé války byl v „Totaleinsatzu“ v Berlíně. Kupodivu, na tento úsek života si nikdy nestěžoval, naopak. Vyprávěl mně o mládenci Máriovi z Itálie, se kterým se v říšském hlavním městě seznámil a s nímž prožil v době plné hrůzy a temna okamžiky krásné. Dokonce prý spolu občas chodili do opery, neboť pan Kuchař byl jejím velkým milovníkem. Zpěvohry jsme často přetřásali, pan Kuchař miloval Smetanu a moji starší sestru (studovala tehdy hudební vědu) zkontaktoval s paní doktorkou Šustíkovou ze Smetanova muzea. Vzpomínám si, jak mně vyprávěl o jedné zahraniční inscenaci Mozartovy Kouzelné flétny, kde stafáž okolo Královny noci byla v SS černých uniformách a přítomné obecnstvo proto dupalo a bučelo. Nikdy mne nenapadlo se jej zeptat, zda Jan Křtitel Kuchař, známý český varhaník a skladatel doby klasicismu, náhodou nebyl jeho vzdáleným předkem.

Hodně jsme si samozřejmě povídali o „našich“ záležitostech. Dobu předlistopadovou v tomto ohledu pan Kuchař nijak zvlášť nehaněl. Vzpomínal na veselé zážitky z pražských lázní v 50. - 70. letech (študákům prý tehdy stačilo, byl-li jim zaplacen vstup 20,- Kč) a také na různé „buzní“ večírky. Teprve teď si uvědomuji, že vlastně ani nevím, žil-li s někým v delším vztahu či nikoli. Jen mně několikrát zopakoval, že po své šedesátce si řekl dost a upřednostňoval již pouze vztahy kamarádké. Prozradil mně, že se schází s věkově blízkými přáteli a že začali své vzpomínky na dobu jejich mladosti a mužné zralosti namlouvat na kazetový magnetofon. Aby ti mladší věděli, jak kdysi bejvávalo. Takže tito pánové byli předchůdci našeho spolku. Bohužel, pokud je mi známo, svůj nápad nedotáhli ku konci a nevím, kde a zda vůbec bylo by lze dohledat alespoň torzo jejich nahrávek.

Také jsme často probírali záhadou postavu protektorátního aktivisty Kuratoria pro výchovu mládeže v Čechách a na Moravě MUDr. Františka Teunera. Pan Kuchař znal jeho otce (myslím, že byl primářem v Opočně), a proto kontaktoval historika Tomáše Pasáka (+ 1995), autora objemné monografie o českém fašismu. V této souvislosti si vybavuji, že mně pan Kuchař objasňoval, jak žili „našinci“ za Protektorátu. Vzpomínal, že na holandách bylo možné občas potkat vojáky z Wehrmacht a vysvětloval mně, že příslušnost ke gay menšině byla v oné kruté a pochmurné době mnohdy důležitější než to, zda je člověk Čech či obecně nenáviděný Němec.

Vánoce pan Kuchař trávil doma. Říkal, že se při večeři vždy pomodlí (jinak měl vůči svaté církvi svého dvojníka Benedikta řadu výhrad), zapálí svíčku, vzpomíná na své rodiče a blízké a čte si v románové kronice U nás, ve které Alois Jirásek s nádherně barvitou košatostí popisuje Náchodsko, kraj jeho dětství.

Někdy na přelomu minulého a našeho století (a tisíciletí), vlastně ani přesně nevím, kdy, pan Kuchař začal mít potíže zdravotní. Vzpomínám si, jak mne vždy varoval před stářím. V tu chvíli přestával být noblesním bělovlasým pánem a vyjadřoval se dosti zemitě.

Myslím, že v životě mnohých z nás jsou situace, kdy si vyčítáme, že jsme to či ono měli udělat jinak, že jsme něco udělali špatně anebo že jsme dokonce něco udělat opomněli. Já si vyčítám, že jsem s panem Kuchařem v posledních měsících jeho života nebyl. On zřejmě nechtěl, abych ho spatřil ve stavu méně příznivém, já jej zase nechtěl obtěžovat a přece jen, byl jsem mladší a méně věcí jsem si uvědomoval a chápal. Také nevím, zda jsme mu vůbec za jeho práci pro LAMBDU řádně poděkovali. Snad ano, ale přísahati bych nemohl. Pak jsem se jednoho dne dozvěděl, že pan Kuchař zemřel. Ani nevím, má-li kde hrob.

Avšak vzpomenu si na něj vždy, když vidím v televizi či na netu obrázek služebníka sluhů božích Benedikta. A také tehdy, poslouchám-li nějakou operu. Sedím u počítače, píšu tento medailonek a z you tube si k tomu přehrávám hobojoyé koncerty od Thomase Albinoniho. Ty by se panu Kuchařovi také určitě líbily. Přivřu oči, zamyslím se, a najednou vidím světlý obývací pokoj, ozdobné výšivky, knihovničku, na bílé stěně visí obraz říční tůně s olšemi, pod ním kanape, hudební věž, sbírku pивních korbělů a porcelánových hrnečků, krásně prostřený stůl s vyžehleným ubrusem, ozdobné talířky, broušené sklínky a slyším: „No ne, počkejte, pane Štyrský....“

V Praze 27.2.2015